

אקדמות מילין: גיליון ח'

"האדם של היום נעשה נודד ברוח. אין איש ההווה עומד בשתי רגליו על הקרקע כאיש האתמול, שעסק במדעי הטבע או ברפואה, שהיה בטוח בעצמו והיה בטוח בקדמה. המטרה המודעת - אין כוחה רב. יש משיכה רבה לבלתי מכוון... נחלשה המסגרת של עבר ועתיד... אצל האדם הנודד הכול הוא הווה - מצד אחד במובן הבנלי של חטוף ואכול, ומן הצד האחר, במובן ההווה שהוא הנצח...

ואף על פי כן האדם (גם האדם שבתקופתנו) אינו רק חי ומדבר, כמו שמקובל להגדיר את האדם, אלא גם בעל חיים הרוצה לזכות בחיים בעלי תוכן ומצפה לפדות הנפש. אמנם הוא מתיימש וגם נעשה אדיש, אבל גם באדיש וגם במתיימש קיים הרצון בחיים שיש להם משמעות, והוא חוזר וניער ומחפש דרכים להתחזקות. החיפוש אחרי דרכי ההתחזקות והניסיונות שנעשים בכיוון ההתחזקות הרוחנית-נפשית מעידים על כך, שהאדם שואף לשחרר את עצמו מן העויות ומן הסתמיות ולהגדיל את העוז שבקרבו".

ד"ר יוסף שכטר, "לקראת מסורת חדשה", עמ' 103 - 104

את הגיליון השמיני של 'אקדמות' פותחים שלושה מאמרים המתמקדים בשלושה אישים ובכתביהם. מאבקיו של הרב עובדיה יוסף לביסוס הפסיקה הספרדית והשבת כל בני עדות המזרח לפסיקה השולחן ערוך, נותחו במאמרו של הרב בנימין לאו. ניסיון להבנת דרכי הפרשנות של רבי צדוק מלובלין נעשה במאמרה של שרה פרידלנד, וחלקו השני של המאמר מן הגיליון הקודם על חוג חסידי מצרים מפרי עטו של דב מימון, מתמקד ברבי אברהם בן הרמב"ם וברפורמות הדתיות שהנהיג בקהילתו.

את מדור העיון והמחקר חותם מאמר של יעקב זאב שפירא המנתח את דרכיהם השונות של ראובן ויהודה בסיפור מכירת יוסף ואת ההיבטים העקרוניים הקשורים בהבדלים אלה.

במדור ההגות ייחדנו שני מאמרים המטפלים בבעיות שונות שקשורות לרשות הרבים המודרנית. יוסי ליברזון מתריע על הסכנות הטמונות בהתחזקות הממד התקשורתי בחברה המודרנית הגורמת לכיבוש התוכן על ידי הצורה, עד כדי העלמותו. מסתו של ד"ר יוסף שכטר ז"ל, שמתפרסמת כאן באדיבות משפחתו, מעלה מכיוונים שונים ומגוונים את הבעיות הדתיות והקיומיות שהעולם המודרני מציב, ומציעה כמה דרכים להתמודדות רוחנית עם האתגרים הנובעים מהתרופפות המסגרות המסורתיות.

המגמות המרכזיות הקיימות בציונות הדתית בנוגע למקומם של הרציונליזם והמיסטיקה נסקרות ומנותחות במאמרו של יוסף אחיטוב. המאמר מבוסס על הרצאה שניתנה בבית מורשה בירושלים בליל הלימוד בהושענא רבה. חיים נבון מבקש לערער על הניסיונות לשלב מתודות אקדמיות בלימודי התלמוד בישיבה, תוך ניתוח מטרות הלימוד בישיבה ובאקדמיה.

בהמשך למאמר של הרב יובל שרלו שהעסיק בחודשים האחרונים חוגים רבים, אנו מביאים כאן כמה תגובות המחדדות את הסוגיה המורכבת של ההבחנה בין רפורמה להתחדשות דתית. הרב בנימין לאו, מאיר רוט והרב יהודה ברנדס מגיבים למאמר ופותחים אפיקים חדשים לדיון שטרם נס לחו.

את הגיליון חותמים שני מאמרי ביקורת על ספרים. הרב יהודה-הרצל הנקין מעיר כמה הערות על הספר "חירות על הלוחות" וזהר מאור חושף את התפיסות התאולוגיות המסתתרות בספר "תיאום כוונות".

העורכים